

86 Rkp. 38. PAN.



86 Rkp. 38 PAN

Wycinek z gazety "Wiek Nowy" :

1. St. Łempicki, "Uniwersytet Jana Kazimierza podczas inwazji rosyjskiej" - 26/9-1939 nr 10x 10.291-
2. Kuryer Literacko-Naukowy Nr 93 r.1935-przepisana na maszynie notatka z działu "Wśród nowych książek" w sprawie Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie w r.1914/15-k.1,
3. Einladung zum Besprechungs-Abend, Wien 1914, druk, k.1,
4. Einladung zur Monats-Versammlung, Wien 1914, druk, k.1.
5. Einladung zur Jahres-Hauptversammlung, Wien, 1914, k.1-druk,
6. 29-Bericht der Philosophisch Gesellschaft an der Univ.zu Wien 1915/16 druk-k.9.

86 Rkp. 38.



Polyst i Rektorat w Wiedni

Polyst i Rektorat 1914/15 Wiedni

Oceny dysektacji

UNIwersytet JANA KAZIMIERZA

PODCZAS INWAZJI ROSYJSKIEJ.

Dwadzieścia jeden lat minęło niedawno od tego czasu, a wielkie wypadki dziejowe konkretność bieżącego życia przywaliły prawie kamieniem niepamięci ową zamierzchnią przeszłość.

A jednak iluż z pośród nas Lwówian potrafi — za najniższym tchnieniem wspomnień przebrzmiałych — wskrzesić odrazu przed oczyma duszy szare pasmo tamtych dni z początku Wojny światowej i ożywić je wnet kolorami wyobraźni... I wtedy wszystko jawi się przed nami, jakby to było wczoraj, wyraziste, pełne plastyki przejmujące.

Już dawno nie pisał nikt u nas o doli Lwowa w czasie t. zw. inwazji rosyjskiej 1914/15 roku. Była w swoim czasie taka fala wspomnień i pamiętników o tych miesiącach osobliwych — ale przeszła już dawno.

Z tem większą niespodzianką i zainteresowaniem otwieramy dzisiaj karty świeżo wydanej, nakładem Uniwersytetu, książki prof. Dra Adolfa Becka p. t.: „Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie podczas inwazji rosyjskiej“. Autor, znakomity uczony - fizjolog lwowski, wieloletni profesor i przed laty rektor manifestu naszej Almae Matris, opracował w tem dziełku na podstawie źródeł uniwersyteckich, wspomnień i notatek własnych, oraz prasy ówczesnej — dzieje ważnego epizodu z życia lwowskiego Uniwersytetu.

Prof. Beck był wówczas prorektorem Uniwersytetu (rektor prof. Twardowski musiał wyjechać do Wiednia), a w ciągu samej inwazji moskiewskiej pełnił funkcje rektora i faktycznego rządcy lwowskiej Wszechnicy. Jako rektor polskiego uniwersytetu, został też w 1915 roku, podczas cofania się Rosjan, wywieziony w roli zakładnika w głąb moskiewskiego imperjum.

O sobie pisze Czcigodny Rektor z wielką prostotą i skromnością, charakteryzującą zawsze prawdziwych uczonych. Nie wspomina, że Jemu to właśnie w znacznej mierze, Jego od-

wadze osobistej, poświęceniu i ofiarności zawdzięczał wówczas uniwersytet lwowski swoje ocalenie i przetrwanie szczęśliwe w względnym spokoju.

Książka prof. Becka jest napół studjum historycznym. Maluje dosadnie charakter tego roku uciśnienia i trwogi Lwowa gdy Polski jeszcze nie było — była dopiero w snach naszych i w sercu Piłsudskiego — a miasto jakby bezpańskie, przechodziło z rąk jednego zaborcy do drugiego. W dzisiejszym pałacu wojewódzkim rezydował wszechpotężny satrapa carski, hr. Bobriński, miastem rządził gradonaczelnik Eiche, Skallon i zmoskwiczony Polak Jacewicz, i tylko na ratuszu lwowskim biło wspaniałe, czujne, jak żóraw kresowy, serce Tadeusza Rutowskiego.

Prof. Beck pokazuje, że takie samo serce — dobry dziesiątek takich serc — bił także w murach Uniwersytetu, gdzie rektor i grono profesorów czuwało nad losem najdroższej swojej Uczelni, pełni niepokój w dzień i w nocy, ale nieulekłe, wierzące, wśród trosk nieustannych niezapominające o pracy naukowej, o doli pozostałej młodzieży, o strażowaniu nad majątkiem i dobrem uniwersyteckim...

Z szczerem wzruszeniem czyta się ten napozór szary, a tak wymowny kalendarz ówczesnych zdarzeń uniwersytetu.

Rektor i profesorowie urzędują niemal w permanencji — schodzą się na ciche, przyjacielskie narady, to w starym gmachu przy ul. św. Mikołaja, to w Kawiarni Szkockiej. Stanowią małą, zbrataną jednemi myślami gromadkę. Jest wśród nich jeszcze sędziwy s. p. Tadeusz Wojciechowski, wielki historyk polski, jest drugi znakomity historyk, śp. prof. Finkel, prawa ręka rektora i przyjaciel najbliższy, jest prof. Piniński, cieszący się obok Rutowskiego największym autorytetem u władz okupacyjnych; niemałą rolę w tem gronie odgrywają profesorowie: ks. dr. Gerstman (organizujący po cichu wykłady teologiczne w Se-

minarium duchownem), prof. Dembiński, Stanisław i Ignacy Zakrzewscy, Zuber, Czekanowski i inni.

Wykładów naturalnie niema. Wielki gmach uniwersytecki, w znacznej mierze nieopalaný; profesorowie, urzędnicy i służba uniwersytecka mogą się znaleźć każdej chwili w obliczu braku środków do życia i opału na ostrą zimę.

Książka opowiada, jakich to cudów dokonywała, na jakie sposoby brała się wtedy ta wzajemna solidarność i miłość samotnej gromadki profesorów, aby zaradzić wszelkiemu złu i w wielkiem koleżeńskim braterstwie pomóc sobie nawzajem. Rektor Beck dzierżył komendę w tem wzruszającym dziele samopomocy.

Troski o rodziny, dzieci, nawet o służbę nieobecnych członków uniwersytetu, chęć dopomożenia wszystkim, niepokój o kolegów przebywających we Wiedniu czy na emigracji — przewijają się jakimś wzruszającym pasmem przez kartki tej książki wspomnień. Nie brak i epizodów o sile dramatycznej. Powoływanie rektora przed oblicze generała - gubernatora i gradonaczelnika, napozór układne i salonowe, a wewnątrz groźne i bezwzględne konferencje, przeprowadzane w stylu rosyjskim, jakieś tajemne i niepokazywane, a męczące zmaganie się o język polski w uniwersyteckich sprawach, nagłe aresztowanie rektora przez gradonaczelnictwo, walka o opał z pułk. kwatermistrzem Konstantynowem i t. d. — to fragmenty tego niepozornego a denerwującego dramatu.

Silne wrażenie czyni ustęp o tragicznej śmierci samobójczej śp. prof. Karola Hadaczka, znakomitego prehistoryka polskiego, uczonego światowej sławy, dziekana wydziału filozoficznego, którego strawiła głęboka melancholia i depresja wojenna. Zasmucił się na śmierć i nie go utrzymać nie potrafiło w gronie kochających kolegów. Wreszcie dzieje ostatnich dni i nocy przed opuszczeniem Lwowa przez Rosjan i groźby wywiezienia wszystkich młodszych profesorów, męczące zabiegi u władz wojennych, kłamliwe obietnice, zakończone naturalnie brutalnem wywiezieniem do Rosji rektora Becka, prof. Dunikowskiego, docenta Rusina, Dra Święcickiego i innych.

Rektor Beck, chociaż nie historyk, napisał swą książkę doskonale. Ustępy pełne powagi i sprawozdawczej skrupulatności mienią się z żywymi obrazkami znamiennych wypadków

i sensacyj potocznego życia uniwersyteckiego. Podany tu jest szczegółowy bilans prac naukowych ówczesnych profesorów i docentów Uniwersytetu, dowodzący, że dla prawdziwego uczonego nauka jest zawsze najpewniejszą pociechą w troskach i utraconej wolności, jak mawiali starożytni. Naprawdę, aż dziw bierze, że tyle pożytecznych, nieraz znakomitych prac i książek zrodziło się w tych mrocznych miesiącach najazdu z Północy. Nawet profesorowie - lekarze wykonali szereg prac, chociaż od świtu do nocy zajęci byli jako kierownicy szpitali i pawilonów wojskowych, jak np. śp. prof. Herman, prof. Schramm, śp. prof. Łukasiewicz i inni. Prof. Markowski i śp. prof. Kucera prowadzili ogromny zakład bakterjologiczny, a prof. Sieradzki dokonał w czasie inwazji nieprawdopodobnej ilości sekcji w najcięższych wypadkach strasznych chorób zakaźnych. Prócz Rektora, prof. Piniński i prof. Nusbaum - Hilarowicz interwenjowali wielokrotnie u czynników rosyjskich.

Przewijają się w tej książce sylwetki ówczesnych dygnitarzy rosyjskich, hr. Bibrińskiego, Eichego, szczególnie zaś koniuszego carskiego, „generała“ Czichaczewa, bezpośredniego zwierzchnika Uniwersytetu i kuratora wszelkich interesów oświatowych; postać jego wysoka, chuda, z bródką blond (o ile się nie myli) tkwi jeszcze żywo w pamięci nauczycielstwa lwowskiego. To znowu spotykamy sympatyczne postaci uczonych rosyjskich, przeważnie lekarzy i profesorów uniwersytetu, którzy niejednokrotnie okazywali pomoc i życzliwość swoim polskim kolegom. Nie brak jednak i typów innych, jak ów kapitan artylerji, podobno docent rosyjski, co konfiskował lunety drogocenne w uniwersytecie i politechnice, a potem musiał sumitować się i przeproszać.

Ciekawe jest sprawozdanie Biblioteki Uniwersyteckiej za czas inwazji: wizyty dostojników, oficerów i uczonych rosyjskich (prof. Szmurło, prezydent Dumy Rodzianko i inni), szczególnie o tem, co wówczas Rosjanie studiowali, jakie książki pożyczali. Przygotowując się do okupacji Małopolski Wschodniej na stałe, czyniono przedewszystkiem wszechstronne studia nad tutejszemi stosunkami.

Nie omawiamy innych epizodów znamiennych, jak zdejmowanie herbów austriackich z Uniwersytetu przez Rosjan, spotkania z ofic-

Polkami, pogrzeby profesorów (Hadaczka, G. Ziembickiego), na których szepem prawie wygł.ano mowy.

W dodatkach pomieszczono oryginały dokumentów i listów; wśród nich prawdziwie wzruszająca jest korespondencja prorektora Becka z rektorem Twardowskim po przez front wojenny, w której troska „o najdroższą naszą Wszechnicę“, „o ukochany nasz uniwersytet“, radość z powodu jego ocalenia brzmią jakimś tonami miękkimi, prawie miłosnymi; zrozumieć to może tylko ten, kto wiele lat spędził w tym uniwersytecie, jako jego wychowanek, a potem profesor.

Książka rektora Becka owiana jest duchem szlachetnej sprawiedliwości. Oddano tu każdemu to, co mu się słusznie należało; nawet ówczesni wrogowie Lwowa spotykają się z uznaniem, jeśli ktoś na to zasłużył. Jak serdecznie mówi prof. Beck o swoich kolegach i towarzyszach pracy i niedoli! O Tadeuszu Wojciechowskim, ukochanym Finklu, o Pinińskim, z jaką satysfakcją przytacza epizod o rozmowie Czichaczewa z prof. Stanisławem Zakrzewskim, który z chlubą podnosił wobec nowego rosyjskiego szefa, że jest „profesorem historii dawnej Polski“, a rosyjskie słowo nie wymknęło mu się z ust, choć doskonale mówi po rosyjsku. Słowa uznania znalazły się tutaj także dla kierownika sekretariatu i kwestury śp. Nakonecznego, a dwukrotnie podkreślono obywatelską zasługę śp. Tomasza Wysockiego, pedela uniwersyteckiego. Także ludzi z poza uniwersytetu spotykają tu gorące słowa o pomocy i przyjaźni, jaką świadczyły uniwersytetowi, np. śp. prezydenta Rutowskiego, czy czcigodnego dyrektora Banku Hipotecznego, Dra Boziewicza.

Wydanie pracy prof. Becka — to piękny czyn ze strony Uniwersytetu Jana Kazimierza, który coraz więcej okazuje starań o historję swych dawnych i nowszych dziejów, pełnych tylu momentów chwały. Inteligentny czytelnik-Lwówianin weźmie to dziełko z chęcią do ręki i z pewnością nie pożałuje: znajdzie w niem piękne wspomnienia dni dawnych, ciężkich i niepewnych, w których serca kłoniły się ku sercom, a w duszach kwitła: przyjaźń, poczucie solidarności i potrzeba poświęcania się jednego za drugiego i za wszystkich.



Grupy marynarzy w ratunkowej.

NOWY JORK. (PAT.) Na wybrzeżu Nowej Szkocji fale wyrzuciły łódź ratunkową statku motorowego „Huryon” z Halifaxu, który zatonął w pobliżu wyspy Hood. W łodzi znajdowały się zwłoki 5 marynarzy, 6-ty był umierający. Druga łódź ratunkowa przybyła wkrótce po pierwszej. Znajdowało się w niej również 6-ciu członków załogi „Huryona” w stanie zupełnego wyczerpania.

ne. Przyczynił się do tego w dużej mierze reżyser Konstanty Tatarkiewicz, który wydobyl z wszystkich scen mocną dynamikę, a w akcji drugim, najlepszym w całości, stworzył szybkością akcji sugestywne złudzenie walki Konrada z swoimi myślami w sposób prosty i właściwy. Konrad Białoszczyński był postacią o dużej sile ekspresji, jednolitą i konsekwentną. Grę swoją utrzymał ten zdolny artysta w doskonałym, mocnym napięciu, a akt drugi z maskami rozegrał z brawurą i siłą i dynamiką. nienaganny zarówno w mimice i masce, jak w sugestywnej ekspresji słowa. Dobrze ujęła rolę Muzy p. Krzywicka, pięknie deklamowała p. Malanowicz (Harfiarka), starannie i z należytą dbałością o wiarygodność swoje ustępy pp. Kipeniówna, Szrajerówna i Łęcka. Doskonale postać Karmazyna stworzył p. Guttner, plastyczni i malarsko ekspresyjni byli pp. Krasnowiecki i Stępowski. Rolę reżysera grał dyskretnie i naturalnie p. Tatarkiewicz. Dobra była gra pp. Dąbrowskiego (Przodownik), Jaskiewicza, Lewickiego, Kańskiego, Połofskiego, Śliwińskiego, Pościelowskiego i Ptaszkiewicza. Maski i Erynje tworzyły szarmonizowane grupy. Komentarze recytował bez zarzutu p. Pietraszkiewicz. Wspaniałą dekorację (wnętrze katedry wawelskiej) dał p. Władysław Daszewski. Była po malarsku piękna i świetnie rozwiązana teatralnie. Przyczyniła się też ona w wysokiej mierze do spotęgowania wrażenia, dając dramatowi idealne tło. Dyskretna ilustracja muzyczna, opracowana przez p. Jakóba Munda, była naleytytym elementem, spajającym dobrą i zwartą całość przedstawienia.

Kazimierz Bukowski.

Przyrost ludności a dobrobyt społeczny.

(***) Prasa pracownicza od pewnego czasu zajmuje się bardzo intensywnie zagadnieniami polityki gospodarczej Państwa. Między innymi zajmuje prasę pracowniczą ostatnio zagadnienie przyrostu ludności, który wynosi u nas 400,000 osób rocznie, tak, że pod tym względem znajdujemy się na czwartym miejscu po Japonii, Bułgarii i Rumunii. Ponieważ, podobnie jak w wielu innych krajach, mamy bardzo dużą liczbę ludzi, których siły nie są wykorzystane dla bogactwa narodowego — na wsi co czwarty dorosły człowiek nie ma co robić, a w miastach są armie bezrobotnych — zachodzi pytanie, czy ten wysoki przyrost ludności nie stanowi dla nas niebezpieczeństwa pod względem gospodarczym. Wypowiada się wyraźnie w tej materii prasa pracownicza, którą uważa, można za wyrazicieli poglądów, nurtujących w sferach Unji Związków Zaw. Pracowników Umysł.

Naogół zabiegają wszystkie kraje bardzo usilnie o pomniejszenie przyrostu ludności. W Niemczech i we Włoszech uwydatnia się to w specjalnej polityce demograficznej, zmierzającej do podwyższenia liczby zawieranych małżeństw zwiększenia przyrostu ludności mimo wielkiego jeszcze w tych krajach bezrobocia. Punkt ciężkości sprawy leży bowiem nie w hamowaniu przyrostu ludności, lecz w tem, by w parze ze wzrostem ludności postępował wzrost dochodu społecznego.

Miedzy temi dwoma czynnikami mamy niewątpliwie dysproporcję, gdyż ludność wzrasta, a dochód społeczny maleje. Łączy się to z przesileniem gospodarczym. Lecz przez pryzmat kryzysu nie można patrzeć na te sprawy i raczej dążyć należy do usunięcia dzisiejszych trudności gospodarczych i stworzenia warunków dla wzrostu dochodu społecznego. A ponieważ dochód społeczny mierzy się ilością produkcji, trzeba dążyć do wzrostu tej produkcji.

Idąc po tej linii, dochodzimy do podstawowego zagadnienia w naszym życiu gospodarczym, jakim jest zagadnienie wciągnięcia do obrotu gospodarczego warstw wiejskich. Wobec kurczenia się handlu zagranicznego, wzrost produkcji w Polsce, a więc wzrost ogólnego dochodu społecznego, może nastąpić tylko przez zwiększenie

się obrotów wewnętrznych, a więc przez wciągnięcie do wymiany gospodarczej także dwudziestu paru milionów mieszkańców wsi, którzy dziś prawie nic nie kupują. Wieś i miasto — to zagadnienie węzłowe naszej polityki gospodarczej.

Wspominaliśmy już, że sfery pracownice zwalczają z całą stanowczością wszelkie teorie i koncepcje, opierające się na antytezie wsi i miasta. Pracownicy umysłowi i fizyczni, tak miejscy, jak i wiejscy, stanowią jeden świat pracy, na którym opierać się musi także nowoczesne państwo.

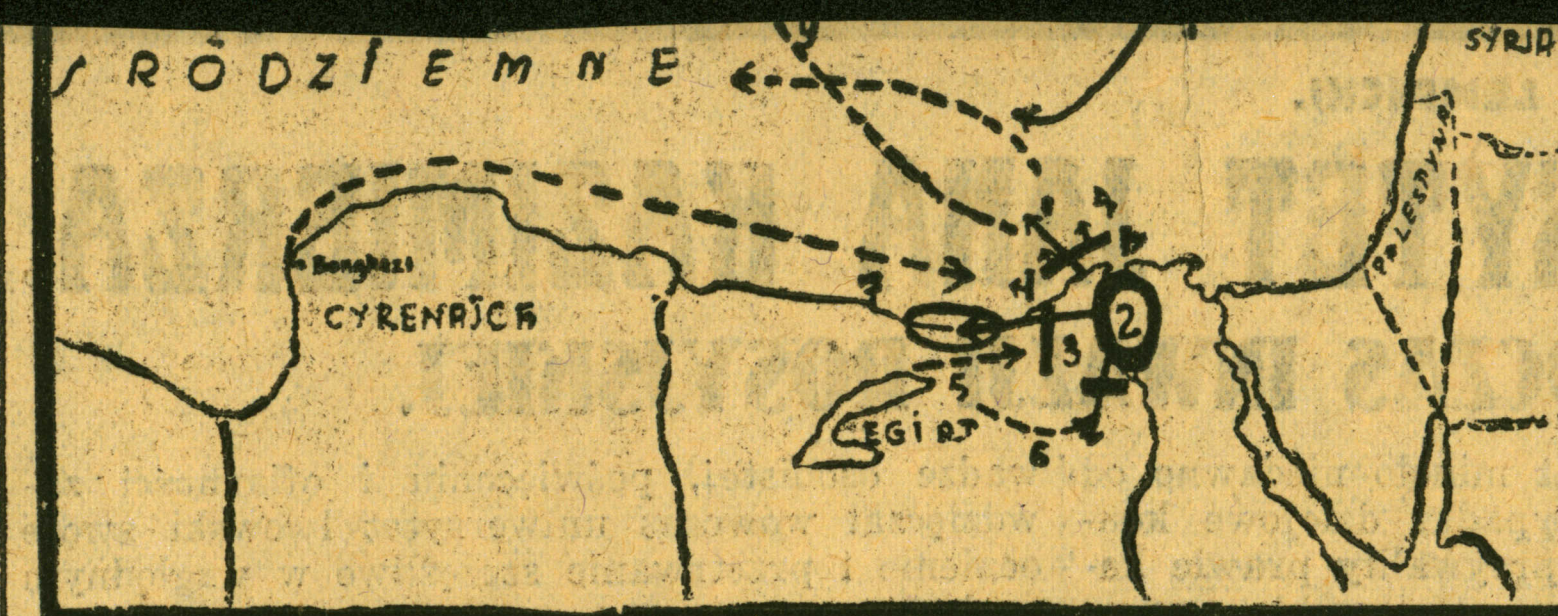
Napięcie nad Olzą.

Konflikt rośnie, nie widać rozwiązania.

Jak wiadomo — władze czeskie zabroniły wszelkich obchodów, związanych z rocznicą bohaterskiej śmierci Żwirki i Wigury. Z wydarzenia, które miało służyć zbliżeniu obu narodów, powstał moment, wybitnie zaostrażający sytuację. Że przy tej sposobności władze czeskie zademonstrowały wielkie objawy paniki i hysterji, to jest w tej chwili cbojętne.

Bezpośrednią reakcją na tę nową prowokację, zorganizowaną pod osłoną samochodów pancernych, był masowy wiec w polskim Cieszynie, którego rezolucje są w każdym razie dobitną ilustracją nastrojów, jakie udzieliły się polskiej ludności pogranicza. Mówi się tam o „pogotowiu bojowym” i apeluje do rodaków z tamtej strony Olzy, by wytrwali do chwili wyzwolenia ich z czeskiego jarzma.

Możliwe, że przeciw takim uchwałom rząd praski zgłosi zastrzeżenia. Będą one jednak bezprzedmiotowe, bo nasze oficjalne czynniki nie zdeklarowały się dotąd w tej sprawie, a trudno od nich żądać, by tłu-



BITWA POD ALEKSANDRJĄ.

8 i 9: kierunek ataku morskich okrętów włoskich i ich odwrót, po nieudanej próbie zdobycia Aleksandrii.

trowana przy wyspie Cypr. 2: flota angielska, powietrzna broniąca Aleksandrii. 3: Angielskie fortyfikacje lądowe w Egipcie. 4: Eskadra krążowników angielskich. 5 i 6: siły włoskie, atakujące od strony Cyrenaiki. 7: Pozycja włoskich sił powietrznych.

Przygotowania do „Tygodnia Szkoły Powszechnej“.

Przygotowania do „Tygodnia szkoły powszechnej“, który odbędzie się na terenie całego kraju w dniach od 2 do 8 października r. b., są w pełnym toku. We wszystkich niemal miejscowościach zorganizowane zostały lokalne komitety, które przygotowują akcję zbiórkową. Program „Tygodnia“ przewiduje szereg imprez, jak pochody, koncerty, akademje, odczyty i t. d. W dniu 6 października odbędzie się na intencję „Tygodnia“ uroczyste nabożeństwo.

Budowa domów harcerzy w stolicy.

Budowa Domu Harcerskiego im. Michalina Mościckiego posuwa się w dalszym ciągu naprzód, mury sięgają już drugiego piętra. W najbliższym czasie rozpocznie się budowa trzeciego piętra w skrzydle harcerzy, gdzie mieścić się będzie obszerne schronisko, natryski, urządzenia gospodarcze, oraz pokoje mieszkalne dla instruktorów.

W dalszym ciągu wpływają datki na budowę od harcerzy ze sprzedaży znaczków XV-lecia istnienia Z. H. P.

miły opinie, których źródłem jest nieprzytomna polityka czeska.

Charakterystyczny jest na marginesie zaostrażającego się konfliktu głos „Dziennika Poznańskiego“, który uważa, że wobec wytworzonej sytuacji istniejące w Polsce Stowarzyszenia polsko-czeskosłowackie powinny bądź rozwiązać się, bądź zawiesić swą działalność, a w każdym razie zająć jakieś wyraźne i zdecydowane stanowisko. Są one wprawdzie apolityczne i raczej nastawione na zbliżenie kulturalne, jednak właśnie i przede wszystkim na polu kulturalnym dokonują się cwe niesłychane praktyki, wymierzone w polską ludność Czechosłowacji. W takim momencie chowanie głowy w piasek i czekanie, co z tego wyniknie, nie jest właściwą metodą.

W tej chwili napięcie nad Olzą jest poważne i niewątpliwie w niedalekiej przyszłości przejdzie fazę rozstrzygającą. Albo Praga zdecyduje się na odwrót na całej linii, albo doczeka się nieuchronnych konsekwencji polityki awanturniczej i samobójczej.

Kuryer Literaco-Naukowy Nr. 43 z roku 1935.

Dodatek do Ilustrowanego Kuryera Codziennego z 28. X. 1935.

W dziale "Wśród nowych książek" znajduje się omówienie pracy Adolfa Becka "Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie podczas inwazyi rosyjskiej w r. 1914/5". Omówienie to rozpoczyna się od zdania "Na rok szkolny 1914/15 wybrano rektorem Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie po prof. Starzyńskim prof. Twardowskiego, ale że tego zaskoczyła wojna światowa w Wiedniu, funkcye rektorskie objął prorektor prof. Beck i sprawował je do 10. czerwca 1915".



Krajowy Instytut-Hist. Nr. 47 z roku 1960.

Doniesienie do Instytutu Historii z 22. X. 1960.

W sprawie "Wzrostu nauki katolickiej" znanego się osobistnie przez
Andr. zaka "Uniwersytetu Jana Kantego" w Lublinie, znanego przez
egzemplar z r. 1914/15. Odebrałem do rozpatrzenia się na uniwersytecie "in loco"
zakończony 1914/15 wykładem rektorem Uniwersytetu Jana Kantego w Lublinie
na temat "Struktury katolickiej" (1914/15). Wskazywałem, że nie było znaczących zmian
w strukturze w dziedzinie, i że katolickie odgrywało rolę w 1914/15. Wskazywałem, że
wskazywałem je na 10. strona 1915.





WIEN, 23. Oktober 1914.

Einladung

zur

Jahres-Hauptversammlung

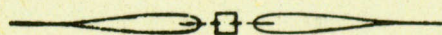
welche am

Donnerstag, den 29. Oktober 1914, um 6 Uhr abends

im

Physikalischen Institut, IX., Strudelhofgasse 4, Hörsaal (Prof.
Hasenöhr) für theoretische Physik, 4. Stock

stattfindet.



TAGES-ORDNUNG:

1. Rechenschaftsbericht des Ausschusses.
2. Wahl des Ausschusses.
3. Anträge der Mitglieder.
4. Vortrag Sr. Magnifizenz des Herrn Univ.-Prof. Dr.
Kasimir v. Twardowski, derzeitigen Rektors der
Universität Lemberg: „Funktionen und Gebilde. I.“

Nach der Versammlung treffen sich die Teilnehmer bei
Übereinkunft in der Restauration Mitzko (I., Schottengasse 7). An
Vortrags- und Besprechungs-Abenden sind Gäste herzlich will-
kommen.

Alle Zuschriften an die Gesellschaft (Anmeldungen von Vor-
trägen, Beitrittserklärungen, Adreßänderungen u. s. w.) sind an den
Schriftführer Dr. Anton Seibt, k. k. Realschulprofessor, XVIII.,
Dittesgasse 2, zu richten.

Für den Ausschuß der Philosophischen Gesellschaft an der Universität zu Wien:

Univ.-Prof. Dr. Alois Höfler,
Obmann.

Prof. Dr. Anton Seibt,
Schriftführer.

Der Mitgliedsbeitrag beträgt für ordentliche Mitglieder 6 K., für ordentliche Hörer der Wiener
Universität und für auswärtige Mitglieder 2 K., für unterstützende Mitglieder 10 K.; die Eintritts-
gebühr für ordentliche Mitglieder 4 K., für Studierende und auswärtige Mitglieder 2 K. Es
wird ersucht, die Einzahlungen nur mittels der vom Postsparkassenamte ausgegebenen Erlagscheine
zu leisten, welche den Mitgliedern zugesendet werden.

Ćwiklinski Morawski, Brentano, Smoluchowski, Lecher,
Wirtinger Zweybrück, Stärk, Nowiny Wiedenskie, Kurjer
Wiedenski Madeyski.

Einladung

Jahres-Hauptversammlung

Am Freitag, den 22. Oktober 1911, um 6 Uhr abends

in der Aula des k. k. Universitätsgebäudes in Wien
(Hauptgebäude) im 1. Stockwerk, Saal 1.

TAGES-ORDNUNG:

1. Geschäftsbericht des Vorstandes.
2. Wahl des Ausschusses.
3. Aufnahme der Mitglieder.
4. Vortrag Hr. Magnitens des Herrn Univ.-Prof. Dr.
Karl v. Thurnwald, derzeitiger Rektor der
Universität Hamburg, über die Aufgaben der

Wissenschaft in der Gegenwart. Der Vortrag wird
von Herrn Dr. Thurnwald selbst gehalten.

Alle Mitglieder sind zu dieser Versammlung
geboten. Die Mitglieder, welche nicht anwesend
sind, werden ersucht, ihre Abwesenheit zu
bekunden.

Für die Vorstandsvorsitzenden: Dr. Thurnwald

1. v. Dr. Anton Böhm

Univ.-Prof. Dr. Alois Höfer

Die Mitglieder, welche nicht anwesend sind,
werden ersucht, ihre Abwesenheit zu
bekunden. Die Mitglieder, welche nicht anwesend
sind, werden ersucht, ihre Abwesenheit zu
bekunden.



WIEN, 10. November 1914.

Einladung
zur
Monats-Versammlung

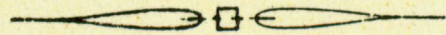
welche am

Donnerstag, den 19. November 1914, um 6 Uhr abends

im

Physikalischen Institut, IX., Strudelhofgasse 4, Hörsaal (Prof.
Hasenöhr) für theoretische Physik, 4. Stock

stattfindet.



TAGES-ORDNUNG:

Vortrag Sr. Magnifizenz des Herrn Univ.-Prof. Dr. Kasimir
v. Twardowski, derzeitigen Rektors der Universität Lemberg:
„Funktionen und Gebilde. II.“

Nach der Versammlung treffen sich die Teilnehmer bei
Übereinkunft in der Restauration Mitzko (I., Schottengasse 7). An
Vortrags- und Besprechungs-Abenden sind Gäste herzlich will-
kommen.

Alle Zuschriften an die Gesellschaft (Anmeldungen von Vor-
trägen, Beitrittserklärungen, Adreßänderungen u. s. w.) sind an den
Schriftführer Dr. Anton Seibt, k. k. Realschulprofessor, XVIII.,
Dittesgasse 2, zu richten.

Für den Ausschuß der Philosophischen Gesellschaft an der Universität zu Wien:

Univ.-Prof. Dr. Alois Höfler,
Obmann.

Prof. Dr. Anton Seibt,
Schriftführer.

Der Mitgliedsbeitrag beträgt für ordentliche Mitglieder 6 K., für ordentliche Hörer der Wiener
Universität und für auswärtige Mitglieder 2 K., für unterstützende Mitglieder 10 K.; die Eintritts-
gebühr für ordentliche Mitglieder 4 K., für Studierende und auswärtige Mitglieder 2 K. Es
wird ersucht, die Einzahlungen nur mittels der vom Postsparkassenamte ausgegebenen Erlagscheine
zu leisten, welche den Mitgliedern zugesendet werden.

Morawski Smoluchowski Kurjer Wiedeński.

Zaproszenie na zebanie Polskich c

Klip. 38

Philosophische Gesellschaft an der Universität zu Wien.



WIEN, 30. November 1914.

Einladung

zum

Besprechungs-Abend

welcher am

Montag, den 14. Dezember 1914, um 6 Uhr abends

im

Universitätsgebäude, pharmakognostischer Hörsaal, Nr. 21 (unter Saal 41, Zugang von den Arkaden neben dem Buffet)

stattfindet.

TAGES-ORDNUNG:

Fortsetzung der Diskussion über das Verhältniß von Psychologie und Logik.

(Im Anschluß an die beiden Vorträge Sr. Magnifizenz des Herrn Univ.-Prof. Dr. Kasimir v. Twardowski, derzeitigen Rektors der Universität Lemberg: „Funktionen und Gebilde.“)

Nach der Versammlung treffen sich die Teilnehmer bei Übereinkunft in der Restauration Mitzko (I., Schottengasse 7). An Vortrags- und Besprechungs-Abenden sind Gäste herzlich willkommen.

Alle Zuschriften an die Gesellschaft (Anmeldungen von Vorträgen, Beitrittserklärungen, Adreßänderungen u. s. w.) sind an den Schriftführer Dr. Anton Seibt, k. k. Realschulprofessor, XVIII., Dittesgasse 2, zu richten.

Für den Ausschuß der Philosophischen Gesellschaft an der Universität zu Wien:

Univ.-Prof. Dr. Alois Höfler,
Obmann.

Prof. Dr. Anton Seibt,
Schriftführer.

Der Mitgliedsbeitrag beträgt für ordentliche Mitglieder 6 K, für ordentliche Hörer der Wiener Universität und für auswärtige Mitglieder 2 K, für unterstützende Mitglieder 10 K; die Eintrittsgebühr für ordentliche Mitglieder 4 K, für Studierende und auswärtige Mitglieder 2 K. Es wird ersucht, die Einzahlungen nur mittels der vom Postsparkassenamte ausgegebenen Erlagscheine zu leisten, welche den Mitgliedern zugesendet werden.

Syllab

18/1 25/1 1/2 8 2 ~~15/2~~ 22/2
 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R
 23/2 24/2 25/2 26/2 27/2 28/2 29/2 30/2 31/2 32/2 33/2 34/2 35/2 36/2 37/2 38/2 39/2 40/2

1/3 8/3 15/3
 S T U V W X Y Z
 1/3 2/3 3/3 4/3 5/3 6/3 7/3 8/3 9/3 10/3 11/3 12/3 13/3 14/3 15/3 16/3 17/3 18/3 19/3 20/3 21/3 22/3 23/3 24/3 25/3 26/3 27/3 28/3 29/3 30/3 31/3 32/3 33/3 34/3 35/3 36/3 37/3 38/3 39/3 40/3

W A d G m

19/1 - A 2/3 0 8/6
 20/1 - B 3/3 1 9/6
 21/1 - C 4/3 2 10/6
 26/1 - G 4/5 1/3 S - Sm 15/6
 27/1 - H 5/5 2/3 Sm 16/6
 28/1 - F 6/5 11/3 7 17/6
 3/2 9 11/5 16/3 U 22/6
 4/2 H 12/5 17/3 W 23/6
 9/2 J 18/5 18/3 Z - Z 24/6
 10/2 K 19/5

11/2 L 20/5
 23/2 2 21/5
 24/2 W 1/6
 25/2 N 2/6

A B C D 10/5
 E F G H 17/5
 I J K L M 31/5
 N O P Q R S 7/6
 T U V W X Y Z 14/6

Neunundzwanzigster Bericht
der
Philosophischen Gesellschaft
an der Universität zu Wien.

Vereinsjahr 1915/16

Auch im verflossenen Vereinsjahr war es der Philosophischen Gesellschaft trotz der bewegten Zeitverhältnisse vergönnt, ihre Mitglieder an einer stattlichen Reihe von Abenden zu ruhiger wissenschaftlicher Arbeit zu versammeln.

Das Vereinsjahr begann mit der Jahreshauptversammlung am 16. November 1915.

Zu Ausschußmitgliedern wurden in dieser wiedergewählt:

Dr. Alois Höfler, k. k. Universitäts-Professor, Obmann;

Dr. Robert Reiningger, k. k. Universitäts-Professor,

I. Obmann-Stellvertreter;

Dr. Karl v. Roretz, Kustos-Adjunkt an der Hofbibliothek,

II. Obmann-Stellvertreter;

Dr. Anton Seibt, k. k. Realschul-Professor, I. Schriftführer;

Dr. Adolf Gerstel Ritter v. Ucken, II. Schriftführer;

Dr. Adolf Stöhr, k. k. Universitäts-Professor, Bücherwart;

Dr. Adolf Vetter, k. k. Hofrat, Säckelwart.

Beiräte:

Dr. Theodor v. Auspitz-Arteneegg;

Josef Freiherr v. Bubna-Warlich, k. k. Sektionschef i. R.

Dr. Isidor Himmelbaur, k. k. Hofrat, Direktor der

k. k. Universitätsbibliothek;

Dr. J. Kl. Kreibitz, k. k. Hofrat, Universitäts-Professor;

Dr. L. Linsmayer, emer. Direktor des städtischen Kaiserjubiläums-Spitals;

Dr. Ottokar Mikeš, k. u. k. Sektionschef der k. u. k. Kabinettskanzlei;

Dr. Karl Neisser, Archiv-Direktor des Abgeordnetenhauses.

Die Kassenrevision besorgten die Herren Dr. Theodor v. Auspitz-Artenegg und Hofrat Dr. Eduard Leisching.

Zwei schwere Verluste, welche die Wissenschaft durch den Tod Ernst Machs und Julius v. Wiesners im Jahre 1916 erlitten hat, bedeuten auch für unsere Gesellschaft das Ausscheiden zweier langjähriger Mitglieder.

Ernst Mach war nach Übernahme der Philosophie-Professur an der Wiener Universität im Jahre 1895 unser hochverehrtes Mitglied geworden und gehörte der Gesellschaft bis zu seinem Tode am 19. Februar 1916 an. Dem Nachruf unmittelbar nach seinem Hinscheiden wird in der Jahres-Hauptversammlung im November 1916 eine eingehende Darstellung: „Mach als Philosoph“ folgen.

Julius v. Wiesner ist mit der Gesellschaft in Fühlung getreten durch einen Vortrag am 15. Mai 1898: „Über das Gesetz von der Einheit im inneren Bau der Organismen“. Sein einstiger Schüler Universitäts-Professor Stöhr hatte schon 1892 in der Philosophischen Gesellschaft einen Vortrag über Wiesners Plasomentheorie gehalten. Im Sommer 1915 hat Herr Hofrat Wiesner, damals schon durch seinen Gesundheitszustand an der Abhaltung von Vorträgen in den Abendstunden gehindert, uns die Abhandlung „Bemerkungen zu Herbert Spencers Evolutionsphilosophie“ vorgelegt und diese wertvolle Abhandlung ziert unser Jahrbuch 1914/15. Ihre Leitgedanken sind ausgeführt in dem Buche: „Erschaffung, Entstehung, Entwicklung“. Es erschien gleichzeitig mit dem Tode seines hochbetagten Verfassers († 9. Oktober 1916).

Nach einer an den Ausschuss gelangten Mitteilung ist ferner das Mitglied Herr J. U. C. Georg Bruml im Februar 1915 in serbischer Kriegsgefangenschaft gestorben.

Die Mitgliederzahl belief sich im verflossenen Vereinsjahre auf 223: 1 Ehrenpräsident, 4 Ehrenmitglieder, 1 Stifter, 176 ordentliche, 38 auswärtige, 3 unterstützende Mitglieder.

Die wissenschaftliche Tätigkeit der Gesellschaft bestand in der Abhaltung von 11 Vorträgen und 4 Besprechungen.

Am 13. und 14. Dezember 1915 sprach: Univ.-Prof. Dr. Christian Freiherr v. Ehrenfels (Prag): Bericht über sein neues Werk: „Kosmogonie“;

am 31. Jänner 1916: Dr. Ludwig Linsmayer: „Über Entwicklung“;

am 23. Februar 1916: Univ.-Prof. Dr. S. Oppenheim: „Über die Bestimmung von Farben der Sterne“;

am 13. und 15. März 1916: Univ.-Prof. Dr. Adolf Stöhr: „Heraklit“;

am 18. März 1916: Dr. Robert Neumann: „Zur deskriptiven Psychologie der Vokale“;

am 22. März 1916: Dr. Karl Joël, Univ.-Prof. (Basel): „Der klassische Idealismus in seiner Bedeutung für die Gegenwart“;

am 9., 11. und 12. Mai 1916: Dr. Felix Löwy-Cleve: Aus dem Buche „Die Philosophie des Anaxagoras, Versuch einer Rekonstruktion“.

An den Besprechungsabenden wurde zunächst die in der Schlußversammlung des Sommersemesters 1915 begonnene Diskussion der Frage: „Gilt Ethik auch für Völker und Staaten?“ am 16. und 29. November 1915 weitergeführt. Den ersten leitete ein Referat von Hofrat Univ.-Prof. Dr. J. Kl. Kreibitz ein.

Die Besprechungen am 21. Februar, 8. März und 5. Juni waren den Begriffen: „Entwicklung, Stillstand, Zerfall, Zerstörung“ gewidmet. Den Ausgangspunkt bildeten dabei J. v. Wiesners „Bemerkungen zu Herbert Spencers „Evolutionsphilosophie“ und Linsmayers Vortrag „Über Entwicklung“.

Trotz der einer Förderung wissenschaftlicher Bestrebungen ungünstigen Zeitlage gewährte das hohe k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht der Gesellschaft im verflossenen Vereinsjahr eine Unterstützung von 400 K. Ihm sowie dem hohen akademischen Senat, der durch Überlassung von Hörsälen für die Versammlungen die Gesellschaft förderte, statet diese hiemit ihren geziemenden Dank ab.

Wien, im Oktober 1916.

Der Ausschuss der Philosophischen Gesellschaft
an der Universität zu Wien.

Rechnungs-Ausweis

der

Philosophischen Gesellschaft an der Universität zu Wien

für 1915/1916.

Einnahmen.		I. Kassa-Ausweis.		Ausgaben.	
	K	h		K	h
Kassabestand	182	34	Druckkosten des Jahrbuches	430	95
Zinsen bis 31. Dezember 1915	4	73	Sonstige Druckkosten . .	349	
Subvention des k. k. Ministeriums für Kultus und Unterricht	400	—	Porti und kleinere Auslagen .	246	97
Eintrittsgebühren	32	—	Saaldienner	20	—
Jahresbeiträge:			Kassabestand	224	15
1. von ordentlichen Mitgliedern, die nicht Studenten sind	562	—			
2. von Studenten	34	—			
3. von auswärtigen Mitgliedern	46	—			
4. von unterstützenden Mitgliedern	10	—			
	1271	07		1271	07

Aktiva.		II. Vermögens-Ausweis.		Passiva.	
	K	h		K	h
Barbestand	224	15	Verbleibt Vermögen	904	15
Sicher einbringliche, rückständige Mitgliedsbeiträge	130	—			
Schätzungswert der Bibliothek	500	—			
Schätzungswert des Vorrates an eigenen Publikationen	50	—			
	904	15		904	15

Prof. Dr. Alois Höfler,
Obmann.

Hofrat Dr. Adolf Vetter,
Säckelwart.

Mitglieder-Verzeichnis.

(Stand im Oktober 1916.)

Ehrenpräsident.

Dr. Alois Höfler, o. ö. Professor der Pädagogik (einschließlich Philosophie) an der Universität Wien, korrespondierendes Mitglied der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften (Obmann der Gesellschaft 1887—1889, 1898—1903, 1912—1916).

Ehrenmitglieder.

Dr. Ludwig Čwiklinski, k. u. k. Geheimer Rat, k. k. Sektionschef im Ministerium für Kultus und Unterricht, Mitglied der Akademie der Wissenschaften in Krakau etc.

Dr. Karl v. Kelle, k. k. Sektionschef im Ministerium für Kultus und Unterricht etc.

Dr. G. St. Fullerton, Professor an der Columbia - Universität, New-York.

Dr. Josef Klemens Kreibitz, k. k. Hofrat, a. o. Professor für Philosophie.

Stifter.

Dr. Kasimir Twardowski, o. ö. Professor der Philosophie an der k. k. Universität Lemberg, Rektor dieser Universität 1914—16, Mitglied der Akademie der Wissenschaften in Krakau, Obmann der Polnischen Gesellschaft für Philosophie in Lemberg.

Ordentliche Mitglieder.

Dr. Guido Adler, o. ö. Professor der Musikwissenschaft.

Dr. Max Adler, Hof- und Gerichtsadvokat.

Dr. Wilhelm Ritter v. Ambros, k. k. Ministerial-Sekretär.

Ludwig Arnhart, Bürgerschullehrer.

Josef Aschauer, k. k. Gymnasial-Professor.

Dr. Theodor v. Auspitz.

Ernst Benesch, stud. phil.

Ferdinand Bergmann.

Dr. Karl Beth, Universitäts-Professor.

Dr. Rudolf Biach.

Dr. Wilhelm Freiherr v. Blumen-
cron, k. u. k. Oberleutnant i. d. R.
Frau Dr. phil. Cilla Böhm-Wendt.
Dr. Wilhelm Börner, Schriftsteller.
Rudolf Braun, stud. jur.
Dr. Otto Brechler.
Dr. Josef Breuer, Mitglied der
Akademie der Wissenschaften.
Josef Freiherr v. Bubna-Warlich,
k. k. Sektionschef i. R.
Franz Buchmann.
Richard Nikolaus Graf Coudenhove-
Calergi, stud. phil.
Dr. Emil Damask.
Dr. Ernst Dessauer.
Ernst Duschinsky, stud. jur.
Wilhelm Duschinsky, k. k. Schul-
rat und Professor an der Staats-
Oberrealschule am Schottenfeld.
Alexander Freiherr v. Eder.
Johann Karl Egli, stud. phil.
Dr. Albert Eisinger.
Dr. Rudolf Eisler, Schriftsteller.
Ludwig Erhard, k. k. Ober-Baurat.
Theodor Ernst, k. u. k. Leutnant
a. D., stud. phil.
Heinrich Etthofer, stud. phil.
Dr. Oskar Ewald, Privat-Dozent für
Philosophie.
Dr. Siegmund Exner, k. k. Hofrat,
o. ö. Professor der Physiologie.
Frl. Anna Falk.
Dr. Eduard Fechtner, k. k. Direktor
der Bibliothek a. d. Technischen
Hochschule.
Dr. Karl Feri.
Dr. med. Hugo Frey, Privat-Dozent
für Ohrenheilkunde.
Paul Friedländer, stud. phil.
Armin Friedmann, Redakteur der
„Wiener Zeitung“.
Siegfried Frisch, Bankbeamter.
Dr. Georg Kornelius Fulda.
Franz Garbeis, stud. phil.
Dr. Adolf Gerstel Ritter v. Ucken.
Dr. Rudolf Geyer, o. ö. Professor für
orient. Philologie.
Anton Glasser, k. k. Rechnungs-
rat im Handelsministerium.
Rudolf Goldscheid, Schriftsteller.
Dr. Heinrich Gomperz, Privat-
Dozent für Philosophie.
Dr. Otto Gottlieb, k. k. Hofrat im
Finanzministerium.
Alfred Grünfeld, Ingenieur, Direktor
der Wr. Eisenindustrie-Gesellschaft.
Dr. Gerhard Gutherz, Konzipist der
statistischen Zentral-Kommission.
Dr. Franz Hamburger, Universi-
täts-Professor für Kinderheilkunde.
Anton Harrer, stud. jur.
Dr. Bertold Hatschek, k. k. Hof-
rat, o. ö. Professor der Zoologie.
Dr. Walter Heinrich.
Ludwig Herberth, stud. phil.
Dr. J. U. Herz.
Dr. Hans Hiller Freiherr v. Schön-
aich, k. k. Hofrat.
Dr. Isidor Himmelbauer, k. k.
Hofrat, Direktor der Universitäts-
Bibliothek.
Dr. Felix Hitschmann, Hof- und
Gerichtssadvokat.
Leopold Hoffelner.
Dr. Richard Horn, Hof- und Gerichts-
Advokat.
Karl Horowitz, stud. phil.
Karl Höfler, stud. phil.
Dr. Gustav Jäger, o. ö. Professor der
Physik a. d. Technisch. Hochschule.
Josef Jeiteles, stud. phil.
Dr. Wilhelm Jerusalem, k. k. Re-
gierungsrat, Privat-Dozent für Philo-
sophie und Pädagogik.
Dr. L. J. Jurossek, k. k. Realschul-
Professor.
Dr. Rudolf Kallina.
Rudolf Kaltenhuber, Generalsekretär.
Dr. Wilibald Kammel, k. k. Real-
schul-Professor.
Dr. Heinrich Karny.
Otto Kauders, stud. med.
Dr. E. G. Kolbenheyer.
Dr. Viktor Kraft, Privat-Dozent für
Philosophie.

Dr. Richard Kralik Ritter v. Meyers-
walden, Schriftsteller.
Dr. Viktor Krausz, Konzipient.
Phil. Dr. Josef Krug.
Dr. Johannes Kyri, Arzt.
Alfred Lang, Postbeamter.
Herbert Lange, stud. phil.
Dr. Rudolf v. Laun, Universitäts-
Professor.
Dr. Eduard Leisching, k. k. Hof-
rat, Direktor des k. k. Österr.
Museums für Kunst und Industrie.
Theodor Lichtwitz.
Dr. Ludw. Linsmayer, emeritierter
Direktor des Kaiserjubiläums-Spitals
in Wien, XIII.
Dr. Felix Löwy-Cleve.
Frau Alma Maria Mahler.
Dr. Ludwig Mautner v. Markhof.
August Mayer, stud. phil.
Dr. Stephan Mayer, a. ö. Professor
für Physik.
Robert Mayrhofer, Privatbeamter.
Matthias Friedrich Meixner.
Dr. Karl Menger, k. k. Hofrat, o. ö.
Universitäts-Professor i. R.
Dr. Adolf Menzel, k. k. Hofrat, o. ö.
Professor des Staatsrechtes etc.
Alois Mihatsch.
Dr. Ottokar Mikeš, k. u. k. Sektions-
chef der k. u. k. Kabinettskanzlei.
Dr. Arnold Minibek, Ministerial-
Vizesekretär.
Dr. Emil Müller, k. k. Hofrat, Prof.
an der Technischen Hochschule.
Dr. Ernst Müller.
Dr. phil. et jur. Karl Mumelter.
Dr. Karl Neisser, Archivdirektor
des Abgeordnetenhauses.
Dr. Robert Neumann.
Frau Josefine Neumann.
Dr. phil. Otto Neurath.
Hermann Neureiter, stud. phil.
Dr. Heinrich Obersteiner, k. k.
Hofrat, o. ö. Prof. für Physiologie
und Pathologie des Nervensystems.
Dr. Anton Oelzelt-Newin.
Dr. Hans Oehmeke.
Dr. Julius Ofner, Reichsrats-Abge-
ordneter.
Dr. Fritz Paneth.
Dr. Josef Perkmann, Gymn.-Prof.
Engelbert Pernerstorfer, Vize-
Präsident des Abgeordnetenhauses.
Guido Peters, Pianist u. Tondichter.
Dr. Franz Poche.
Dr. Otto Pommer, Gymnasial-Prof.
Dr. Simon Popper, Hof- und Gerichts-
Advokat.
Rudolf Freiherr v. Prandau, Statt-
halterei-Konzeptsbeamter.
Dr. Hans Przibram, a. ö. Professor
für experimentelle Zoologie.
Dr. Karl Przibram, Privat-Dozent.
Dr. Therese Pupini.
Dr. Ernst Radnitzky, k. k. Mini-
sterial-Sekretär.
Dr. Emil Raff.
Dr. Felix Rappaport.
Fr. Helene Rauchberg, k. k. Lehrerin.
Hans Redlich Edl. v. Vežeg, stud. jur.
Kurt Redlich Edler v. Vežeg,
stud. phil.
Dr. Emil Reich, a. ö. Professor der
Ästhetik.
Dr. R. Reininger, a. ö. Universi-
täts-Professor für Philosophie.
Dr. Karl v. Roretz, Kustos der k. u. k.
Hofbibliothek.
Paul Rosenberg, stud. phil.
Heinrich Ruff, Dozent am k. k. Tech-
nologischen Gewerbemuseum.
Cornel Salaban.
Frl. Cornelia Salaban.
Frl. Maria Salaban.
Robert Sawrzel.
Dr. Josef Freiherr v. Schenk, k. u. k.
Geheimer Rat, k. k. Senats-Präsi-
dent im Verwaltungsgerichtshof.
Dr. Walter Schiller.
Robert Schindler, stud. phil.
Josef Schinko, k. k. Hofrat im
Handelsministerium.
Dr. Walter Rob. Schmied-Kowarzik,
Privat-Dozent für Philosophie.
Dr. Rudolf Schmid.

- August Schmitt, Realschul-Professor.
Ludwig Schönwald, Phil. Dr.
Professor A. O. Schücke.
Dr. Wolfgang Schultz.
A. Schwadron, stud. phil.
Dr. Emil Schwarz, Privat-Dozent.
Dr. Franz Schweng.
Dr. Anton Seibt, k. k. Realschul-Professor.
Frl. Emmy Seidler, stud. phil.
Dr. Hans Siegl.
Vinzenc Skupnik, k. k. Gymnasial-Professor.
Gustav Spengler, Schulrat, k. k. Gymnasial-Professor i. R.
Dr. Otto Sperk, städt. Arzt.
Robert Stach.
Gerhard Stehmann, Hofopernsänger.
Dr. A. Stöhr, o. ö. Universitäts-Professor für Philosophie.
Karl Stradal, stud. jur.
Frl. Dr. phil. Emma Stiasny.
Dr. Richard Suppantsehsch, k. k. Realschul-Professor, Honorar-dozent a. d. Technik.
Dr. Hermann Swoboda, Privat-Dozent für Psychologie.
Bela Szanditz, stud. techn.
- Dr. Alfred Tauber, a. ö. Professor der Mathematik.
Frau Marie Trebitsch.
Dr. Viktor Urbantschitsch, k. k. Hofrat, o. ö. Professor für Otiatrik.
Dr. Rudolf Urbantschitsch.
Dr. Anton Vesely, k. k. Bezirksarzt im Ministerium des Innern.
Dr. Adolf Vetter, k. k. Hofrat.
Frau Karoline Weber.
Dr. Adolf Weiß Ritter v. Teßbach.
Dr. G. Wendel, Konsulent am Gewerbeförderungsamt.
Dr. Anton Wesselsky, Hof- und Gerichtsadvokat.
Dr. Richard Wettstein Ritter v. Westersheim, k. k. Hofrat, o. ö. Universitäts-Professor der Botanik.
Dr. Julius Ritter v. Wiesner, k. k. Hofrat, Professor der Botanik i. R.
Wilhelm Wilbers.
Franz Winkelmayer, stud. phil.
Dr. Karl Wotke, k. k. Gymnasial-Professor.
Wilhelm Wrchowszky.
Josef W. Wytrlik.
Dr. Edgar Zilsel.

Auswärtige Mitglieder.

- Dr. Ernst Boeck, k. k. Sanitätsrat, Direktor der Landes-Irrenanstalt in Troppau.
Dr. Daublebsky v. Sterneck, o. ö. Universitäts-Professor der Mathematik in Graz.
Dr. Karl Dattler, Gymnasial-Professor in Horn.
Dr. Fritz Doernhoeffer, Direktor der königlichen Kunstsammlungen, München.
Dr. Christian Freih. v. Ehrenfels, o. ö. Professor der Philosophie in Prag.
Dr. Philipp Frank, a. ö. Universitäts-Professor, Prag.
- Dr. A. E. Haas, a. o. Professor der Physik an der Universität Leipzig.
Dr. Hans Hahn, a. ö. Universitäts-Professor der Mathematik in Bonn.
Dr. Franz Xaver Höchsmann, Direktor - Stellvertreter der k. k. privil. Südbahn, Mödling.
Dr. Raimund Hofbauer, Kritzendorf.
Dr. E. Hollerung, Ober-Stabsarzt d. R., Graz.
Frau Dr. Lucy Hoesch-Ernst, Godesberg a. Rhein.
Dr. Edmund Husserl, o. ö. Professor der Philosophie in Freiburg i. Br.
Dr. Emanuel Jedlinski, Kamen bei Tabor.

- Dr. Heinrich Löwy, Göttingen.
Dr. Stephan Maday de Maros, k. u. k. Rittmeister, Assistent a. d. deutschen Universität zu Prag.
Dr. Eduard Martinak, o. ö. Universitäts-Professor der Pädagogik in Graz.
Dr. Alexius Meinong v. Handschuchsheim, k. k. Hofrat, o. ö. Universitäts-Professor der Philosophie in Graz, ord. Mitglied der Kaiserl. Akademie d. Wissenschaften.
Michael Millinger, Czarna, Galizien.
Edwin Neubauer, Mödling.
Dr. Josef Obrist, Assistent a. d. deutschen Technik in Brünn.
Dr. W. Peters, Privat-Dozent, Würzburg.
Dr. Hans Pichler, Privat-Dozent für Philosophie an der Universität Graz.
Dr. Hugo Renner, Berlin.
Willy Rickmer-Rickmers, Innsbruck.
Dr. Hans Schmidkunz, Halensee bei Berlin.
Dr. Josef Schumpeter, o. ö. Universitäts-Professor in Graz.
- Dr. Edmund Schwab, k. k. Richter, Gloggnitz, N.-Ö.
Dr. Egon v. Schweidler, o. ö. Universitäts-Professor, Innsbruck.
Dr. Bernhard Seiler, Hof- und Gerichtsadvokat, Vöslau.
Dr. Karl Siegel, a. ö. Prof. der Philosophie a. d. Universität Czernowitz.
Dr. Marian Smoluchowski Ritter v. Smolan, o. ö. Universitäts-Professor der Physik in Krakau.
Dr. Moritz Ritter v. Straszewski, o. ö. Universitäts-Professor a. D. in Krakau.
Artur Trebitsch, Sulz-Stangau.
G. Valle, Triest.
Dr. Manfred Ritter v. Vivenot, Bezirkshauptmann, Klosterneuburg-Weidling.
Dr. Richard Wahle, o. ö. Professor der Philosophie in Czernowitz.
Dr. Konrad Zindler, o. ö. Universitäts-Professor der Mathematik in Innsbruck.

Unterstützende Mitglieder.

- Frau Melanie Kaltenhuber. Frau Antonia Thumim.
Frau Josefine Winter.

Anmeldungen zum Beitritte zur Gesellschaft sind **schriftlich** an den Schriftführer **Dr. Anton Seibt**, Wien, XVIII., Dittesgasse 2, zu richten.

Der **Mitgliedsbeitrag** beträgt für ordentliche Mitglieder 6 K, für ordentliche Hörer der Wiener Universität und für auswärtige Mitglieder 2 K, für unterstützende Mitglieder 10 K; die **Eintrittsgebühr** für ordentliche Mitglieder 4 K, für Studierende und auswärtige Mitglieder 2 K. Die Einzahlungen wollen mittels der vom Postsparkassenamte ausgegebenen Erlagscheine geschehen, welche den Mitgliedern zugesendet werden.

Verlag der Philosophischen Gesellschaft in Wien.

Druck E. Kainz, vorm. J. B. Wallishausser. Wien, 6157. XI. 16.

